

V Praze dne 8.10. 2014
Č.j.: 1108/14

Stanovisko komise pro hodnocení dopadů regulace

k nařízení vlády o použití finančních prostředků Státního fondu rozvoje bydlení formou úvěrů na obnovu bytu nebo domu postiženého živelní pohromou a o změně některých nařízení vlády.

I. Úvod

Návrh vychází z usnesení vlády z roku 2013, které uložilo „Připravit sjednocený nástroj na poskytování následné podpory bydlení poskytované při postižení živelní pohromou“, jehož garantem je Ministerstvo pro místní rozvoj a Státní fond rozvoje bydlení.

Revizí dnešní právní úpravy chce předkladatel dosáhnout mimo jiné zpřehlednění právní úpravy, sjednocení a aktualizaci podmínek pro získání úvěru, zvýšení jeho dostupnosti či snížení administrativní zátěže.

K materiálu bylo poměrně málo připomínek (jen 6 míst) a je předložen bez rozporů.

II. Připomínky a návrhy změn

Zpráva i RIA je zpracována podrobně a pečlivě. Zdůvodnění potřeby změny (mj. nekonzistence a roztříštěnost dnešní úpravy) je také dobře popsáno (část 1.6.).

Neúplná je část o dopadu na podnikatelské prostředí. Kromě uvedených aspektů by měla zohlednit i tyto dopady:

- navrhovaný postup bude vázat část prostředků SFRB, které tedy nebudou využity jiným způsobem. Proto je třeba zdůvodnit, že navrhovaný postup je výhodnější, než jejich možné zapojení do jiných operací. Resp. vysvětlit, že zde půjde o nově přidělené prostředky pro tento účel, pokud se předpokládá tento postup (jinak by bylo třeba blokovat část zdrojů SFRB).
- návrh má negativní dopad na bankovní sektor, protože ten by v případě volby jiného řešení úvěry poskytoval (viz dále).

Nulová varianta je dobře popsána a je zdůvodněna její nevhodnost.

Zpráva RIA obsahuje velmi podrobný popis fungování navržené varianty.

Zpráva ale neobsahuje k navržené variantě alternativu.

V části 3.2. je uveden modelový propočet nákladů státu, není však zřejmé, jak budou kryty (viz výše). U propočtu nákladů na provoz (část B bodu) se vychází z hodinových nákladů zaměstnanců SFRB. Není však zřejmé, jak bude čelit fond nerovnoměrnosti jejich vytížení (nedojde-li k plynulému konání přírodních katastrof, což je však rozporu s jejich povahou).

Není také zřejmé, jak bude SFRB řešit v části 3.1 uvedené riziko nesplácení úvěrů, jaké jsou odhadované náklady a jaká opatření s jakými náklady lze přijmout na jeho snížení (nepředpokládám, že toto řeší úprava SW za 200 tis Kč, v textu uvedená).

Nad rámec této zprávy jde otázka kvantifikace toho, co je a co není jev umožňující čerpání úvěru (síla větru a podobně) a stejně tak nejsou hodnoceny parametry úvěru. Vzhledem k tomu, že zpráva se zabývá hrubými náklady a nikoliv náklady čistými (rozdílem mezi cenou zdrojů pro SFRB ev. ušlé příležitosti a výnosem) a není jasné, jakým způsobem budou zdroje získány, ani toto není součástí zprávy.

Zásadním problémem textu je to, že nezvažuje jiné cesty, jakým cíle - sjednocení úpravy a "dobrá" pravidla pro pomoc postiženým občanům - zajistit.

Nabízejí se přitom dvě zásadní možnosti:

- i. volba jiného finančního nástroje
- ii. volba jiné instituce podporu poskytující

Pro ilustraci, v otázce i. jde zejména o možnost využití garančních nástrojů (ev. spojených s úrokovou dotací), která je výhodnější jak z hlediska zadlužení státu, tak při vhodném postupu může snížit riziko poskytovatele.

V druhém bodě jde o otázku, z jakého důvodu nefinanční instituce typu SFRB hodlá poskytovat úvěry, když stát vlastní funkční, a nedostatečně využitou bankovní instituci - ČMZRB, která disponuje systémy na poskytování úvěrů i jejich kvalitní správou.

Absence této úvahy je zásadní chybou jinak velmi pečlivě zpracované zprávy.

III. Závěr

Zpráva je z formálního pohledu pečlivě a kvalitně zpracována a připomínky k ní v uvedeném bodu, mimo jeho poslední části, by bylo možno poměrně snadno upravit.

Zásadním nedostatkem je ovšem absence popisu a posouzení varianty jiného institucionálního řešení (více systémového - tedy ČMZRB) a využití jiného finančního nástroje (záruk místo úvěrů). Komise RIA se domnívá, že toto řešení by mohlo přinést některé podstatné přínosy proti navrhované variantě a bez doplnění této varianty a jejího zhodnocení neplní bohužel předkládaná závěrečná zpráva RIA, přes její zjevné kvality, svůj účel.

Vypracoval: RNDr. L. Niedermayer

Prof. Ing. Michal Mejstřík, CSc.,v.r.
předseda komise